

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Матеріали ІV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
**«Збалансований розвиток
агроекосистем України: сучасний погляд
та інновації»**

2 грудня 2020р.

м. Полтава

Збалансований розвиток агроecosистем України: сучасний погляд та інновації : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. інтернет–конфер. (м. Полтава, 2 грудня 2020 р.). Полтава: ПДАА, 2020. 50 с.

У збірнику представлені матеріали присвячені сучасним проблемам збалансованого розвитку агроecosистем України, впровадженню новітніх екологічно збалансованих технологій у сільському господарстві. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика збалансованого розвитку агроecosистем України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Сегей Поспелов - доктор с. – г. наук (відповідальний редактор);

Оксана Біленко - кандидат с. – г. наук (заступник відповідального редактора);

Оксана Ласло - кандидат с. – г. наук ;

Олена Гордєєва - кандидат с. – г. наук .

Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Антонець О.А., Житник І.М.	РЕАКЦІЯ СОНЯШНИКУ НА БІОРЕГУЛЯТОРИ РОСТУ	4
Бахмацький Я.В. Поспелов С. В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ИНОКУЛЯЦІЇ ТА СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ	6
Богатирь В.П. Біленко О.П.	УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТРОКІВ СІВБИ	8
Григоренко А.В. Біленко О.П.	НАВІЩО НАМ ТА КУКУРУДЗА?	10
Грищенко М. І. Біленко О.П.	ВПЛИВ СТРОКІВ ПОСІВУ НА РОЗВИТОК ПРОСА	13
Кабаненко Т.А. Ласло О.О. Опара М.М.	ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ГУМАТІВ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	16
Кателевський В. М. Філіпась Л.П. Біленко О.П.	БІОЕНЕРГЕТИЧНА РОСЛИНА MISCANTHUS	18
Марченко Є.С. Шокало Н.С.	УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ	21
Олепир Р.В. Северин О.В.	ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ДОЗ РРР ТРЕПТОЛЕМ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ СОНЯШНИКА	22
Олепир Р. В. Чернявський Д.С.	ВПЛИВ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	25
Омелян О. О. Біленко О. П.	ВПЛИВ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ СОНЯШНИКУ	28
Петрікеєва В.Є. Воропіна В.О.	ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ КОМПЛЕКСНИМИ МІНЕРАЛЬНИМИ ДОБРИВАМИ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	31
Рудяга Р.М. Ласло О. О.	ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ І СТРЕСОСТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	34
Семенко Е. О. Поспелов С. В.	ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ЕХІНАЦЕЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЇХ ОБРОБКИ МІКРОЕЛЕМЕНТАМИ	37
Ткаченко Д. Р. Воропіна В.О.	ВПЛИВ РІЗНИХ ДОЗ ВЕРМИКОПОСТУ ТА ГУМІСОЛУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПОМІДОРІВ	40
Юрченко С.О. Кулініч В.С.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕРМІНУ ЗБЕРІГАННЯ НАСІННЯ.	42
Яновська Р.О. Шокало Н.С.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ	48

Яновська Руслана Олександрівна
здобувач вищої освіти СВО Магістр
Науковий керівник: **Шокало Наталія**
Сергіївна кандидат
сільськогосподарських наук, доцент
Полтавський державний аграрний
університет, м. Полтава, Україна

ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ

Горох за сприятливих умов вирощування забезпечує високий урожай насіння. Хоча в більшості врожайність його досить низька і нестабільна. Вона суттєво відрізняється не лише за місцем вирощування, а й за роками. Збільшити середню врожайність гороху можна завдяки регулюванню чинників, що відповідають за його варіабельність. Якщо чинники будуть ідентифіковані, то шляхом удосконалення елементів технології вирощування або вибору стратегії селекційної роботи, негативний вплив можна суттєво зменшити [1].

Норми висіву гороху, рекомендовані в Україні, складають 1,2-1,4 млн. насінин на 1 га. Проте, у зв'язку із зміною напряму селекції гороху в останні 15-20 років у бік короткостебловості, підвищення збирального індексу, міцності стебла та продуктивного стеблоутворення, безлисточковості й пов'язаною з нею стійкістю до вилягання, впровадженням нових регіональних технологій вирощування гороху з використанням гербіцидів, стимуляторів росту, бактеріальних препаратів та ін., виникла потреба перегляду загальноприйнятих рекомендацій норм висіву гороху, пов'язаних із щільністю висіву [2]. Для більшого накопичення продуктів фотосинтезу необхідно якнайшвидше створити оптимальну листову поверхню, а цього можна досягти лише при правильному виборі норми витрат насіння [3].

Максимальний врожай формується за оптимального співвідношення всіх елементів його структури. Іноді за слабкого розвитку одного елемента структури врожаю загальний врожай в певній мірі компенсується за рахунок інших елементів. Це пов'язано з тим, що окремі елементи врожаю формуються на різних етапах органогенезу і для їх оптимального розвитку необхідні неоднакові умови. Найбільш ефективна дія умов середовища на той чи інший елемент структури врожаю проявляється в критичні періоди, коли формуються кількісні ознаки кожного із елементів.

У наших дослідженнях в умовах ФГ «Світанок – 2007» Миргородського району із сортом гороху Царевич структурний аналіз рослин проводився за

такими елементами продуктивності: кількість бобів на рослині, кількість насінин у бобі, маса насіння з однієї рослини, кількість рослин на 1 м². Кількість рослин на 1 м² визначали двічі: після появи сходів і в період дозрівання зерна. У варіанті з нормою висіву 1,0 млн. шт./га на початку вегетації гороху було 73 рослин на 1 м², а перед збиранням – 65. У варіантах з нормою висіву 1,2 і 1,4 млн. шт./га – 82 і 91 та 77 і 84 рослини відповідно.

Найбільша кількість бобів на рослині – 6,0 шт. – сформувалась у першому варіанті, де норма висіву була найменшою. Ці рослини мали більшу площу живлення, що дало змогу повніше реалізувати їх генетичний потенціал.

Істотного впливу норми висіву на кількість насінин у бобі по варіантах не встановлено – їх було від 5,2 шт. (1,4 млн. шт./га) до 5,5 (1,2 млн. шт./га).

По масі насіння з однієї рослини перевага була у варіанті з найменшою нормою висіву – 3,6 г, що на 0,1-0,3 г більше, ніж при нормах 1,2 і 1,4 млн. шт./га.

Одним із основних завдань наших досліджень було встановити вплив норми висіву на урожайність зерна гороху та його якість в умовах ФГ «Світанок – 2007» Миргородського району. Відбір снопового матеріалу проводили за день до збирання з площі 0,5 м² (3 суміжних рядки по 111 см), з яких визначали кількість рослин (шт./м²), кількість бобів на рослині (шт.), кількість насінин у бобі (шт.), масу насіння з 1 рослини (г).

Облік урожаю проводили методом поділянкового обмолоту гороху з наступною очисткою зерна і перерахунком на 100% чистоту та на 14% вологість.

Отримані результати показують, що норми висіву гороху сорту Царевич мають істотний вплив на урожайність зерна. Зокрема, за норми висіву 1,4 млн. шт./га у рік досліджень отримано найвищу урожайність гороху – 26,8 ц/га. За сівби гороху нормою 1,0 і 1,2 млн. шт./га урожайність зерна знизилася на 4,2 і 0,7 ц/га відповідно.

Отже, згідно результатів проведених досліджень можна зробити висновок, що норма висіву суттєво впливає на рівень урожайності гороху. У даних умовах для сорту Царевич оптимальною є норма висіву 1,2 млн. шт./га.

Бібліографічний список

1. Авраменко С., Огурцов Ю., Цехмейструк М. Формування високої врожайності гороху [Електронний ресурс] *Агробізнес сьогодні*. Режим доступу до журн.: <http://www.agrobusiness.com.ua/agrobusiness/events /406-2011-05-13- 05-48–20.html>
2. Мірошніченко І.В. Вплив щільності посіву на урожайність та інші кількісні ознаки сортів гороху різного морфотипу. *Вісник ПДАА*. 2006. № 1. С. 30 – 37.
3. Огурцов Ю.Є. Особливості оптимізації удобрення та норм висіву нових сортів гороху з вусатим морфотипом листка. *Вісник Львівського державного аграрного університету*. Серія «Агрономія». Львів, 2007. № 11. С. 443 – 447.